

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

HUP-Udruga profesionalaca za fondove EU (HUP EUPRO)

**Status apsorpcije EU sredstava u razdoblju 2021–2027.
i potreba za hitnim mjerama**

Zagreb, 3. srpnja 2025.

1. Višegodišnji financijski okvir 2021.-2027. (VFO)

1.1 Apsorpcija sredstava je zabrinjavajuće niska

- Na polovici smo razdoblja 2021.–2027., a u ključnim kohezijskim programima iskorišteno je tek 5,7 % stvarno potrošenog novca – to je rezultat 5:50
- Usporedbe radi, u ovom trenutku Češka ima 19 %, Rumunjska 15 %, Poljska 12%, a Mađarska 10 %

1.2 Manjak kapaciteta za provedbu dvaju programa istodobno i nepouzdana planiranje glavni su uzroci

- Najavljeni indikativni planovi objave natječaja nisu provedeni ili se odgađaju – za čak 83 poziva koji su bili planirani pomaknut je datum objave, od 180 ukupno objavljeno 40
- Zbog tih odgoda, naknadnih pomicanja i zbijanja više natječaja odjednom korisnici nemaju realnu priliku neke od njih koristiti ili pripremiti kvalitetan projekt

2. Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO)

NPOO – 64 % pokazatelja još nije ispunjeno

- Rok za ispunjenje ciljeva za većinu pokazatelja je sredina 2026., a gotovo dvije trećine ciljeva još je otvoreno.
- Prema pisanju Državnog ureda za reviziju, Hrvatska bilježi tek 22,9% ostvarenja pokazatelja kod investicija (koji čine dio ukupnih pokazatelja) čime se dodatno potvrđuje hitnost preusmjerenja sredstava prema projektima s većom razinom spremnosti i izvedivosti

Budući da ulazimo u posljednju godinu NPOO-a, apeliramo da upravljačke strukture objektivno procijene postoji li rizik da se sredstva NPOO-a ne uspiju povući – ako postoji, apeliramo da se financiranje tih projekata preseli u neki drugi instrument, a da se ugovore projekti realnog sektora koji su predani, ocijenjeni pozitivno, ali je alokacija natječaja bila nedovoljna, primjerice:

- **Potpora poduzećima za tranziciju na energetske i resursno učinkovito gospodarstvo II (TERUG II)** – natječaj završen 30. 6. 2025. – ima više projekata nego alokacije
- **Ciljana znanstvena istraživanja (CZI)** – ugovoreno je tek 10 % od preko 300 prijava. Postoji evaluirana rezervna lista, a ulaganja bi podržala reformu C3.2. R3-I1 i povećala učinak NPOO-a
- **Kulturne i kreativne industrije** – nekoliko je stotina kvalitetnih prijava koje zadovoljavaju uvjete, ali nisu ugovorene zbog ograničene alokacije
- **Vaučeri za opremanje pogona, kupnju strojeva, izmjenu tahografa...** – Predstavlja vrlo brzu i jednostavnu dodjelu sredstava privatnom sektoru
- **VHCN mreže i infrastruktura za električna vozila** – projekt izgradnje mreže u ruralnim područjima (237,7 mil. EUR) pokazao je da je provedba moguća – predlaže se sufinanciranje novih VHCN projekata i EV punionica, uz vaučere za korisnike

3. VFO 2021.-2027. i općeniti način upravljanja

3.1 Hrvatska treba promjenu načina funkcioniranja i obrasca planiranja i realizacije već sad, a naročito za novo razdoblje 2028.-2034.

- Kako se u prve 3 godine programa 2021.-2027. nije događalo puno, brine nas mogućnost da se taj obrazac ponovi u razdoblju 2028.-2034.: u njemu je također od 2028. moguće objavljivati natječaje – zato budimo spremni za 2028!
- Takvi ciklusi – u kojima se 3 godine ne poduzima ništa, a potom se u naredne 2 godine sve stavlja na raspolaganje pa slijedi trogodišnje razdoblje provedbe ugovorenoga bez novih prilika za financiranje – **nisu dobri**

3.2 Rješenja koja HUP predlaže:

- Želimo da Hrvatska rasporedi svoje planove, natječaje i provedbe kroz svih 9 godina jer se ovako šiljasto stvara prevelik pritisak na sve uključene i smanjuje kvaliteta, a EU fondovi djeluju kao oportunistička priča (*sad sve, sutra ništa*), a ne kao kvalitetan, pouzdan i redovit instrument regionalne politike
- Instrument fluidnog i nepouzdanog Godišnjeg indikativnog plana objave poziva treba zamijeniti devetogodišnji plan odnosno kalendar s jasno isplaniranim pozivima, rokovima, ponavljanjima itd. kako bi svi korisnici fondova – ne samo poduzetnici – mogli planirati svoje projekte, što bi smanjilo pritisak sa svih strana
- Isplaniranih se rokova treba držati – za objavu, za trajanje procesa ocjenjivanja i za ugovaranje
- Općenito treba smanjiti administrativno opterećenje – pojednostaviti natječaje, evaluaciju i praćenje, skratiti procedure u svakom smislu gdje god je to moguće
- Nastaviti i dodatno pojačati komunikaciju: među institucijama, sa socijalnim partnerima, prema zainteresiranim vanjskim stranama i građanima

„Hrvatska je na poluvremenu financijskog razdoblja – a tek na 5 % apsorpcije. Vrijeme nije naš saveznik. Potrebno je djelovati odmah.”

